

РІЗНОВИДИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Сучасна динаміка соціально-економічних відносин має стійку тенденцію до зміни важелів впливу на об'єкти управління. Тому і українським підприємствам необхідно щонайшвидше переорієнтуватись на застосування гуманізованих відносин, що утворюються адекватною культурою соціуму того суб'єкта господарювання, де такі відносини формуються.

Дослідженням процесів утворення різних видів та типів культур на підприємствах приділяло увагу значне число вітчизняних і зарубіжних вчених, серед яких слід виокремити Т. Калініченка [2], Г. Захарчина [1], В. Кукобу [3], О. Харчишину [5], А. Макліна [7], В. Спивака [4], Э.Шейна [6] та інші. Кожен автор виділяв свій власний набір елементів відповідного різновиду культури, який притаманний певним бізнесовим організаціям. Однак, поряд із широким переліком різновидів культури взагалі, специфічні ознаки і різновиди саме організаційної культури підприємства зокрема, майже ніхто з науковців не розглядав. Дуже обмежене коло науковців розглядає організаційну культуру як корпоративну, соціальну, економічну, ділову, технологічну культури в організації тощо.

Аналіз лише понятійного апарату теорії організацій, теорій менеджменту та теорії організаційного дизайну дозволяє констатувати наявність суттєвих розбіжностей у розумінні феномена організаційної культури підприємства, що утворює нагальну потребу в універсалізації теоретичних основ формування і забезпечення функціонування організаційної культури суб'єктів господарювання в умовах трансформації соціально-економічних відносин.

Метою публікації є винесення для всебічного обговорення результатів сучасних розробок стосовно формування нового розуміння організаційної культури підприємства та виокремлення нових її різновидів.

У даному аспекті важливо враховувати, що вплив організаційної культури на ефективність функціонування підприємства не є прямим, він опосередковується через застосування працівниками підприємства передових прийомів і методів роботи, швидкісних міжособових та групових способів комунікації, що передбачає формування раціональної поведінки на ґрунті нових компетентностей цих працівників та ефективної системи мотивації праці відповідно до цілей підприємства.

Оскільки кластеризація різновидів культури організації досі не завершена доцільно доповнити наявні групи новими різновидами: культура підприємства (технологічна культура, економічна культура, корпоративна культура та професійна культура, організаційна культура), культура сфери діяльності (бізнес-культура, культура якості роботи, політична культура), культура індивідуума (культура знань, культура пізнання, культура праці соціальна культура; культура розуміння, культура мислення, культура навчання, психологічна культура), культура за галузями знань (інформаційна культура, музична культура, культура праці, етнографічна культура, національна культура).

Виходячи з того, що культура підприємства включає досить багато різновидів, але не описує що саме входить до організаційної культури підприємства, необхідно визначити її базові складові.

Список використаної літератури:

1. Захарчин Г. М. Механізм формування організаційної культури машинобудівного підприємства: монографія / Г. М. Захарчин — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. — 276 с.
2. Калініченко Т. І. Теоретичні підходи до тлумачення організаційної культури / Т. І. Калініченко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — 2010. — № 3. — С. 62–67.
3. Кукоба В. П. Упорядкувальний аспект організаційної культури підприємства: сутність, складові, основні атрибути / В. П. Кукоба // Стратегія економічного розвитку України : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» — Київ : КНЕУ, 2016. — № 39. — С. 20–30.
4. Спивак В. А. Корпоративная культура / В. А. Спивак — СПб.: Питер, 2001. — 352 с.
5. Харчишина О. В. Формування організаційної культури в системі менеджменту підприємств харчової промисловості: Монографія / О. В. Харчишина — Житомир: Вид-во Житомирського державного університету ім. І. Франка, 2011. — 289 с.
6. Шейн Э. Х. Организационная культура и лидерство / Э. Х. Шейн ; пер. с англ. под ред. В. А. Спивака. — СПб. : Питер, 2002. — 336 с.
7. McGraw-Hill, 1996. — P. 279. McLean A. J. Intervening in cultures, working paper / A.J. McLean, J. Marshall. — University of Bath, UK, 1983. — P. 2-20.